

faste sig, som vil have fuld Borgerrettighed; men jeg maa holde derpaa, det skal være for alle vore Børn; thi ligesom det var aldeles rigtigt, som den høitærede Cultusminister bemærkede, at vi ikke skulde have to Slags Tegtestaab med borgerlig Gyldighed, saaledes skulle vi heller ikke have to Slags Confirmation med borgerlig Gyldighed; hvad der skal være borgerlig gyldigt, og det, hvorpaa det skal beroe, det skal være eens for Alle; men det kan det jo ogsaa meget let blive, da det paa ingen Maade er Nogen formieent, med sine Børns Samtykke at lade dem confirmere i hvilket som helst Troesfund, han har Lyst til; men det er ham kun paalagt, at Børnene i en vis Alder skulde gjøre Rede for, at de kjende deres Stilling som Mennesker og som Indbyggere i Landet og som en Deel af det danske Folk, og derfor idetmindste vide, hvad Bet. de skulle gaae, for at være værdige til de borgerlige Rettigheder, som tildeles dem.

Uagtet man jo, naar der ikke er Udset til, at et saa alvorligt og vigtigt Forslag som det nærværende kan blive skjænket den Drøftelse (So!), som man dog ellers ikke synes at være saa paaholdende med at skjænke Ting af langt mindre Bigtighed, og som trænge langt mere til Undringer for at agtes gavnlige og gladelige, let fristes til at gaae langt dybere ind paa dets Enkeltheder end ellers, saa vil jeg dog ikke gjøre det, da jeg heller ikke anseer det for nyttigt, men jeg vil dog til Slutning bede Forsamlingen betænke sig vel og nøie, for den aldeles forkaster et Forslag som aldeles ubrugeligt, inden det endnu har gjenneemgaaet den Drøftelse, som jo vistnok ellers vilde blive det tildeel — bede Forsamlingen betænke sig vel med at forkaste det, — skjøndt det er et Ministerraad, — allerede her paa Dørtærskelen.

Minister **Clausen**: Naar det foreliggende Lovforslag er overstrevet „om Troesfrihed“, da slutter det sig derved nøie til de Forhandlinger, som tidligere have fundet Sted om kirkelige Forhold her i Thinget. Vel er det kun løselig og i Forbigaaende, at disse Forhold hidtil her ere bragte paa Bane, det er derhos kun ganske enkelte Medlemmer, der have benyttet Leiligheden til at yttre sig derom, og for en stor Deel hver Gang de Selvsamme;

men desto naturligere er det ogsaa, at der kan paavises et vist bestemt Prag, en vis bestemt Aand og Retning, som hidtil her har været den aldeles overveiende. — Jeg troer nu ikke just, man vil kunne sige, at det er en Erkjendelse af Troens og Troeslivets Betydning og Uundværlighed for det borgerlige Samsfund, som hidtil her har fundet nogen synderlig Udtalelse, endnu mindre Interessen for det kirkelige Samsfunds-Liv, navnlig for den Kirke, der efter Grundloven er Folkekirken i Danmark. Uagtet det er aabenbart, at Religionen, skjøndt den i sit Væsen er noget Mandeligt, noget Indre, dog, ligesom Alt hvad der vedkommer Aanden og det indre Menneske, baade maa udtrykke sig paa en synlig og udvortes Maade, og maa støtte sig til synlige og udvortes Former, for at vinde et fuldkomnere Liv, en større Fasthed og Frugtbarhed, saa er der dog ofte her i Salen blevet talt, som om det skulde være en Grundvildfarelse at antage, at Tro og Kirkesamsfund havde noget Væsentligt med hinanden at gjøre; der er ofte endog blevet talt, som om det skulde være Kirken, der lagde Troen og Fromheden de væsentligste Hindringer i Veien. (Nei!). Der har neppe kunnet hentydes til Noget, der vedkommer det kirkelige Liv, Kirkelære, Kirkestif, Kirkeorden og Kirkeforsamling, uden at det har fremkaldt de stærkeste Advarsler mod at forsøge paa at grundlægge, hvad man kalder et Hierarchie, et geistligt Corporationsvæsen (Sa!), et kirkeligt Ewangs-Herredømme og andet saadant, udtrykt i lignende henkastede stærke Ord.

Derimod er det ret egentlig Troesfriheden, som hidtil har været det Løsen, om hvilket Stemmerne have samlet sig. Dette Navn er nu et Navn af den bedste Klang. Det er fuldkomment sandt, at den frie Bevægelse i detsteds har nogen naturligere, nogen helligere Ret end i religiøse Anliggender, at Ewang i detsteds arbejder sig selv paa haandgriberligere Maade imod; det er fuldkomment sandt, at der er megen Uret imod denne Frihed, som i vort Fædreland er at gjøre god igjen, og en Paatale af den religiøse Frihed er ingenlunde overflødig her, saalange vor Lovgivning endnu bærer Spor af det tidligere Ewangsystem. Alt dette erkjender jeg, erkjender det saa levende,